KHARAZMI UNIVERSITY

Research in Sport Management and Motor Behavior

Print ISSN: 2252-0716 - Online ISSN: 2716-9855

Social Responsibility of Professional Athletes during COVID-19 Pandemic: A Qualitative Study

Mohammadsadegh Afroozeh [1], Hamidreza Safari [2], Mohammad Firoozian[3]*

1. Mohammadsadegh Afroozeh, (Ph. D) Jahrom University, Jahrom, Iran.
2. Hamidreza Safari, (Ph. D Student) Jahrom University, Jahrom, Iran.
3. * Mohammad Firoozian, (Ph. D Student) Islamic Azad University of Shiraz, Shiraz, Iran.
   mohammadfi1372@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type
Research Article

Article history
Received November 2020
Revised July 2021
Accepted August 2021

KEYWORDS:
Social Responsibility, Professional Athletes, COVID 19 pandemic

CITE:
Ramezaninejad, Nazari, Besharati Moghadam, Ziya. **Social Responsibility of Professional Athletes during COVID-19 Pandemic: A Qualitative Study,** Research in Sport Management & Motor Behavior, 2022: 12(23): 168-187

ABSTRACT

According to the concept of social responsibility, since professional athletes are members of society and, like other members of society, are responsible for their environment, it is necessary for them both to improve their sportive, economic and social performance and to promote the social living standards of the people of the society. Therefore, the main purpose of the present study was to investigate the social responsibility of professional athletes during Coronavirus pandemic. The research design was qualitative and was conducted through Grounded theory Also, the statistical sample of the research consisted of fourteen athletes, experts and faculty members who underwent interview. Also, the findings were analyzed through coding method in three stages open, axial and selective, and a set of basic themes was collected during the open coding process and categories were extracted from them, accordingly. Then, in the axial and selective coding stage, the link between these categories was determined under the headings of contexts, strategies and consequences. Based on the results, nine-three marks were identified in the coding, which were placed in 20 categories. According to the results, it is suggested that top officials and decision makers in sports, with awareness of the high potential of athlete's social influence, to plan preventive policies in relation to the critical condition of COVID-19 Pandemic and considering the social responsibility of athletes in this context, make their own decisions.

Published by *Kharazmi University, Tehran, Iran*. Copyright(c) The author(s) This is an open access article under the CC BY-NC license (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی

دانشگاه خوارزمی

تحلیل کیفی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه ای در دوران پاندومی کووید-۱۹

محمد صادق افروزه[۱]،حمیدرضاصفری[۲]، محمد فیروزیان*[۳]

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران

۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران

۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، شیراز ، ایران

اطلاعات مقاله:

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

***نویسنده مسئول:**

mohammadfi1372@gmail.com

دریافت مقاله آبان ۱۳۹۹

ویرایش مقاله تیر ۱۴۰۰

پذیرش مقاله شهریور ۱۴۰۰

واژه های کلیدی:

مسئولیت اجتماعی،

ورزشکاران،کووید-۱۹،

پاندومی، ورزش

ارجاع:

افروزه، صفری، فیروزیان. **تحلیل کیفی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه ای در دوران پاندومی کووید-۱۹.** پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۴۰۱: ۱۲(۲۳): ۱۸۷-۱۶۸

چکیده

براساس مفهوم مسئولیت اجتماعی، از آنجایی که ورزشکاران حرفه‌ای نیز عضوی از اجتماع به شمار می‌روند و مانند سایر اعضای جامعه در برابر محیط پیرامون خود مسئولیت دارند، ضروری است علاوه بر بهبود عملکرد ورزشی، اقتصادی و اجتماعی خود، تا حدامکان ارتقای استانداردهای زندگی اجتماعی افراد جامعه را نیز در دستور کار خود قرار دهند. از این رو هدف پژوهش حاضر بررسی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای در دوره بیماری کرونا بود. نوع تحقیق کیفی و به روش گراند تئوری انجام شد و مشارکت کنندگان پژوهش را ۱۴ نفر از ورزشکاران، کارشناسان و اعضای هیئت علمی تشکیل دادند که به روش مصاحبه و با استفاده از نمونه‌گیری نظری انجام شد. همچنین یافته‌ها از طریق روش کدگذاری در سه مرحله‌ی باز، محوری و انتخابی مورد تحلیل قرار گرفتند و مجموعه‌ای از مضامین اولیه طی فرایند کدگذاری باز گردآوری و از آنها مقوله‌هایی استخراج شد. سپس در مرحله کدگذاری محوری و گزینشی، پیوند میان این مقوله‌ها زیر عناوین بسترها، راهبردها و پیامدها تعیین شد. بر اساس نتایج ۹۳ نشان در کدگذاری شناسایی شد که در ۲۰ مقوله جای گرفت. با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود که مسئولان و تصمیم‌گیرندگان ارشد در ورزش، با آگاهی نسبت به پتانسیل بالای ورزشکاران در جهت موج‌آفرینی و تأثیرگذاری اجتماعی، سیاست های پیش گیرانه در رابطه با شرایط بحرانی ویروس کووید ۱۹ را برنامه‌ریزی کنند و نظر به مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در این زمینه تصمیمات خود را اتخاذ کنند.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]

[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

مقدمه

در اواخر دسامبر سال ۲۰۱۹ یک سری موارد غیرقابل توضیح در مورد پنومونی در ووهان چین گزارش شد. دولت و محققان حوزه بهداشت در چین اقدامات سریع را برای کنترل همه گیری آن انجام دادند و تحقیقات اتیولوژیک را آغاز کردند. در ۱۲ ژانویه سال۲۰۲۰، سازمان بهداشت جهانی[1] به طور موقت این ویروس جدید را به عنوان کرونا ویروس نوین- ۲۰۱۹ نامگذاری کرد (۱). علائم این بیماری شامل: تب، سرفه های خشک و گاهی مشکلات تنفسی مانند تنگی نفس، تند نفسی و گلودرد و آبریزش بینی است. شیوع بدون مرز این ویروس جدید و کشنده باعث تعطیلی مراکز عمومی، اماکن ورزشی و رویدادهای مهم از جمله سطوح مختلف مسابقات ورزشی و حتی المپیک ۲۰۲۰ در نقاط مختلف جهان شده است. از طرفی، سازمان بهداشت جهانی و وزارت بهداشت کشورهای با نرخ ابتلای زیاد (مانند امریکا، چین، آلمان، ایران، اسپانیا، ایتالیا و..) مردم را ملزم به قرنطینه خانگی کرده است. جیمز و سینگلتون (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای نشان دادند که در پی شیوع کرونا در ایتالیا و فرانسه استقبال مردم از رویدادهای ورزشی (فوتبال) کاهش یافت اما در اسپانیا کاهشی در حضور و استقبال مردم از مسابقات ورزشی دیده نشد (۲). شیوع کووید- ۱۹ به یک تهدید جدی برای حیات بشر در سراسر جهان تبدیل شده است. یکی از مسائل مهم برای گذر از این بحران آگاه بودن افراد نسبت به مسئولیت خود در قبال جامعه و دیگران است. در این میان چهره‌ها، ستاره‌ها و سلبریتی‌ها مسئولیت دوچندانی دارند. اگر پرستاران، پزشکان و کادر درمان را در خط مقدم مبارزه با کرونا قلمداد کنیم، می‌توان برای ستاره‌ها نقش پشتیبان را متصور شد. در واقع ستاره‌ها پتانسیل آن را دارند که به افکار دوستداران و طرفداران خود (که بخش قابل توجهی از هر جامعه‌ای هستند) سمت و سوی مناسبی بدهند و آن‌ها را نسبت به بی‌تفاوتی و عواقب نپذیرفتن مسئولیت در این برهه خاص آگاه کنند. در این بین با توجه به علاقه زیاد مردم و فراگیری ورزش، ورزشکاران می‌توانند نقش و سهم بسزایی در این مهم داشته باشند (۹). ورزش مانند سایر پدیده‌های اجتماعی، حامل و ناقل ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی جامعه‌ای است که از آن منشأ گرفته و گسترش یافته است. (۱۰). قهرمانان ورزشی ارزش‌هایی را به جامعه، به ویژه طرفداران ورزشی القا می‌کنند و حتی ممکن است به عنوان الگوی مرجع، طرفداران زیادی پیدا کنند. یک داور ورزشی مقتدر و قاطع، یک مربی آگاه و قدرتمند و یک ورزشکار نخبه و مدال‌آور، می‌توانند برای نوجوانان و جوانان به الگوی مرجع تبدیل شوند و سایرین را تحت تأثیر قرار دهند. در چنین شرایطی وزشکاران می‌توانند بسیاری از ارزش‌های مثبت اخلاقی مانند همکاری، رعایت قوانین و مقررات، احترام و وفاداری، مسئولیت‌پذیری و کار و تلاش مداوم را می‌توان آموزش و اشاعه داد (۱۱). تمایل افکار عمومی جهان به کسب اخبار و اطلاعات مربوط به رویدادهای ورزشی از یکسو و انعکاس گسترده‌ی وقـایع ورزشی از طریـق رسانه‌های ارتباط جمعی جهانی از دیگر سو، باعث شده است که قلمرو ورزش روز به روز گسترده‌تر شوند. همچنین،

[1]. World Health Organization

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

فرآیند جهانی شدن، قدرت ورزش را افزایش داده و نهادهای ورزشی و ورزشکاران با افزایش فشار از طرف جامعه برای برخورداری از یک نگرش وسیع‌تر به اهداف و فعالیت‌هایشان در ابعاد اجتماعی و محیطی مواجه هستند. فشار برای رفتار مسئولانه‌تر نهادهای ورزشی و ورزشکاران، به یک معمای جدید برای تصمیم‌سازی نهادهای ورزشی در راستای حداکثرسازی سود رساندن به جامعه و ورزش تبدیل گردیده است (۱۲). فعالیت ورزشکاران در حیطه مسئولیت‌های اجتماعی یکی از عواملی است که می‌تواند آن‌ها را نزد هواداران به یک برند قابل اعتنا تبدیل کند و بر میزان محبوبیت‌شان بیفزاید. جامعه‌شناسان معتقدند مسئولیت‌پذیری اینگونه افراد باعث می‌شود که مسئولیت‌پذیری اجتماعی در میان گروه‌های مختلف یک جامعه هم به وجود بیاید (۸). نقش فرایند مسئولیت‌پذیری اجتماعی در جامعه را باید پاسخگویی به انتظارات دیگران دانست که ناشی از نقشهایی اجتماعی است که جامعه به افراد تجویز می‌کند یا افراد جامعه این نقشها را کسب می‌کنند (۱۳). حال آنکه بر اساس انبوه خبرهای منتشر شده در رسانه‌ها، شاهد این مهم در کشورهای مختلف به خصوص کشورهایی که درگیری بیشتر و گسترده‌تری با کرونا دارند، هستیم. به واقع از دل اپیدمی ویروس خطرناک و کُشنده کووید ۱۹، یک اپیدمی امیدبخش و زندگی‌بخش به نام "عمل به وظیفه اجتماعی[1]" میان ورزشکاران متولد شد. برخی نهادهای بزرگ ورزشی مانند فیفا، لیگ‌های حرفه‌ای ورزشی مانند ان بی ای، باشگاه‌های حرفه‌ای ورزشی مانند بارسلونا، شرکت‌های تولیدکننده وسایل ورزشی مانند آدیداس و برخی ورزشکاران حرفه‌ای مانند عمر کانوت[2] به انحای گوناگون در قالب مسئولیت‌های اجتماعی تعهدات اخلاقی و بشردوستانه خود را در قبال جامعه پذیرفته و انجام داده‌اند (۱۴). بدیهی است که چهره‌های مشهور ورزش با توجه به معروفیتی که در سطح جامعه دارند به عنوان الگو در بخش زیادی از جامعه مطرح هستند و با توجه به این نفوذ در بین مردم، حضورشان در فعالیت‌های اجتماعی می‌تواند به گسترش این حرکت‌ها و تشویق مردم به کارهای خیرخواهانه و داوطلبانه منجر شود. مسئولیت اجتماعی، مبحثی نوین در کسب وکار امروزی است که اخیرا وارد حوزه مدیریت ورزشی شده است و برداشت‌های گوناگون و متفاوتی از آن وجود دارد (۱۳)؛ از نظر اجتماعی، مسئول بودن یعنی افراد و سازمان‌ها باید با حساسیت نسبت به مسائل اجتماعی، فرهنگی و محیطی رفتار کنند. بر اساس مفهوم مسئولیت‌پذیری اجتماعی، از آنجایی که ورزشکاران مشهور نیز عضوی از اجتماع به شمار می‌روند و مانند سایر اعضای جامعه در برابر محیط پیرامون خود مسئولیت دارند، ضروری است علاوه بر بهبود عملکرد ورزشی، اقتصادی و اجتماعی خود، ارتقای استانداردهای زندگی اجتماعی افراد جامعه را نیز در دستور کار خود قرار دهند (۱۵)

افروزه و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به شناسایی حیطه‌ها و عوامل مؤثر بر مسئولیت اجتماعی باشگاههای حرفه‌ای فوتبال ایران پرداختند. نتایج نشان داد مهمترین حیطه‌های مسئولیت اجتماعی باشگاههای ورزشی در

[1] Acting on social duty
[2] Omar Kanoot

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

حیطهٔ آموزش، خیریه، اجتماعی، ورزشی، سلامتی، زیست محیطی و مدیریتی است (۱۶). آزادی و جوانی (۱۳۹۷) اثر مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر برند شخصی ورزشکاران با نقش میانجی شهرت و دلبستگی به برند را مورد بررسی قرار دادند و بیان کردند که فعالیت ورزشکاران در حیطهٔ مسئولیتهای اجتماعی یکی از عواملی است که می تواند آنها را نزد هواداران به یک برند مشهور تبدیل کند و دلبستگی هواداران به برند شخصی ورزشکار را افزایش دهد و از این راه فوایدی را عاید جامعه و خود ورزشکار کند (۱۷). سرکار و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی به بررسی مسائل اخلاقی در بین ورزشکاران حرفه ای پرداختند و اقدام به طراحی چارچوب‌های اخلاقی، با توجه به میزان تعهدات به اصول اخلاقی در ورزش، مسئولیت‌پذیری، شایستگی-های حرفه‌ای و تعهدات حرفه‌ای کردند (۱۸). باردوس و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای به این مسئله پرداختند که آیا مسئولیت اجتماعی شرکتی برای نشان دادن کیفیت محصول مورد استفاده قرار می‌گیرد و اینکه آیا مسئولیت اجتمای شرکتی بر ارزش شرکت از طریق تاثیر مثبت آن بر ادراک بازار محصول تاثیر می‌گذارد یا نه. نتایج نشان داد که مسئولیت اجتماعی آشکار، از جمله درگیری‌های زیست محیطی و جامعه، بر درک بازار محصول بویژه برای کالاهای استاندارد شده و در صنایع رقابتی تأثیر مثبت می‌گذارد و این تاثیر بر ویژگی‌های کیفیت محصول برجسته‌تر است. همچنین بطور غیرمستقیم از طریق بهبود درک بازار محصول، ارزش شرکت را افزایش می‌دهد (۱۹). آناگنوستوپولوس و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان " مسئولیت اجتماعی در تیم‌های حرفه‌ای ورزشی" به بررسی وضعیت تصمیم گیری در تیم‌های فوتبال انگلیس در رابطه با انجام مسئولیت‌های اجتماعی پرداختند. این پژوهش، نشان داد که تصمیم‌گیری مدیران بنیادهای خیریه باشگاه‌های فوتبال انگلستان متشکل از چهار فرایند اجتماعی هماهنگی، حفظ، توسعه و رقابت می-باشد، که این چهار مؤلفه به صورت همزمان باعث تعالی و پیشرفت خواهند شد (۲۰). شیروانی و رستم خانی (۱۳۹۹) با مروری بر ملاحظات انجام فعالیت‌های ورزشی در طی شیوع بیماری کووید-۱۹ انجام فعالیتهای ورزشی سبک برای بیماران با علائم خفیف بیماری در دستگاه تنفسی و پرهیز از انجام فعالیتهای ورزشی در افراد با علائم گسترده‌تر و مشکوک به کووید-۱۹را توصیه کردند (۲۱). همانطور که قبلا ذکر شد به دلیل پتانسیل بالای ورزشکاران حرفه‌ای جهت تاثیرگذاری و انتخاب آنها به عنوان الگوهایی برای افراد جامعه و مسئول بودن در قبال جامعه مخصوصا در دوران همه گیری کرونا؛ می‌توانند با نشان دادن اعمال و رفتارهای مناسب، به اشاعه اخلاق در جامعه و حرکت به سمت تعالی و رفع برخی نگرانی ها کمک کنند. با توجه به بررسی‌های صورت گرفته علی‌رغم مطالعات زیادی که در زمینه رفتار ورزشکاران حرفه‌ای انجام گرفته در زمینه مسئولیت اجتماعی آنها در زمینه بیماری کرونا پژوهشی یافت نشد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف شناسایی تحلیل کیفی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای در دوران کرونا انجام شده است. نتایج این تحقیق می‌تواند مدیران را با پیامدهای منطقی ناشی از انجام مسئولیت‌های اجتماعی واقف و راهگشای محققان علاقمند به جامعه‌شناسی ورزش باشد.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

روش شناسی

راهبرد مورد استفاده در این پژوهش، نظریه داده بنیاد است. این راهبرد روشی نظام مند و کیفی برای خلق نظریه‌ای است که در سطحی گسترده به تبیین فرآیند، کنش یا کنش متقابل موضوعی با هویت شخصی می‌پردازد (۲۰). از آنجا که فرایند رخداد مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای مطلوب این پژوهش است، راهبرد نظریه داده بنیاد با این مطلوب سازگاری دارد. ما در این پژوهش از طرح نظام‌مند راهبرد مزبور استفاده کرده‌ایم که خردمایه گزینش آن روش‌مندی در بهره گیری از دیدگاه های مشارکت کنندگان و نیز اختتام آن به مجموعه‌ای از قضایاست. روش مورد استفاده در این پژوهش، نظریه داده بنیاد نظام مند است. (۲۳). بر اساس نظر استراوس و کوربین نظریه داده بنیاد عبارت است از آنچه به طور استقرایی از مطالعه پدیده‌ای به دست آید و نمایانگر آن پدیده است. رویه نظریه داده بنیاد یک سلسله رویه‌های سامان‌مند را به کار می‌گیرد تا نظریه‌ای مبتنی بر استقرا درباره پدیده‌ای ایجاد کند (۲۳).

مشارکت کنندگان تحقیق را آگاه‌ترین افراد در حیطهٔ مسئولیت پذیری اجتماعی در ورزش در سه گروه علمی، اجرایی و ورزشی تشکیل دادند که شامل اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی (۴ نفر)، اعضای هیئت علمی رشته جامعه‌شناسی(۳ نفر)، کارشناسان ورزشی صاحب نظر (۳ نفر) و ورزشکاران (۴ نفر) بودند. انتخاب مشارکت کنندگان به صورت هدفمند انجام شد که با ۱۴ مصاحبه اشباع نظری صورت گرفت. مقصود از اشباع نظری یعنی مرحله‌ای که در آن دیگر داده‌های جدیدی در ارتباط با مقوله پدید نیایند، مقوله گستره مناسبی یافته و روابط بین مقوله‌ها برقرار و **تایید شده باشند**. از این افراد درباره فرآیند رخداد مسئولیت پذیری اجتماعی ورزشکاران، علل و عوامل اثرگذار در بروز مسئولیت اجتماعی و نیز پیامدهای آن سوالاتی طرح گردید مصاحبه‌ها ضبط گردید تا با مرور چند باره گفتگوها، تحلیل و بررسی دقیق‌تری نسبت به دیدگاههای طرح شده مشارکت کنندگان انجام شود. مشارکت کنندگان این پژوهش در سه گروه دسته بندی شده‌اند که در جدول ۱ مشخصات و فراوانی آنها قابل مشاهده است.

جدول ۱- مشخصات مصاحبه شوندگان

مسئولیت سازمانی	فراوانی	سابقه فعالیت	سطح تحصیلات	جنسیت
هیئت علمی مدیریت ورزشی	۵	بالای ۱۸ سال	دکترا	زن ومرد
هیئت علمی جامعه شناسی	۲	۱۲ تا ۲۵ سال	دکترا	مرد
کارشناس ورزشی و ورزشکار	۷	۶ تا ۱۵ سال	کارشناسی و کارشناسی ارشد	زن و مرد

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

ابزار پژوهش مصاحبهٔ عمیق و نیمه ساختار یافته بود. در این مرحله گردآوری داده‌ها به شیوهٔ جمع آوری داده‌های کیفی بود که شامل این مراحل بود: ۱. انتخاب افراد، ۲. تماس و برقراری ارتباط، ۳. نمونه گیری (به صورت هدفمند)، ۴. انتخاب رویکرد گردآوری داده‌ها (مطالعهٔ پیشینهٔ پژوهش و اجرای مصاحبه)، ۵. چگونگی ثبت داده‌ها (به صورت ضبط صدا و یادداشت برداری)، ۶. حل و فصل دشواریها و ۷. نگهداری، تنظیم و تحلیل داده‌ها.سپس، با استفاده از روش کدگذاری باز، محوری و گزینشی مدل کیفی تحقیق مشهور استخراج شد. جهت تعیین روایی و پایایی (به پیشنهاد پژوهشگران) در روش کیفی از مقبولیت، قابلیت انتقال و قابلیت تأیید پذیری استفاده گردید. مقبولیت درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت کنندگان است که روشهایی را برای افزایش مقبولیت پیشنهاد شده که شامل: منابع متعدد، تحلیلگران متعدد و روشهای متعدد می‌باشد. در این راستا، پژوهشگر با استفاده از منابع گوناگون مانند افراد آگاه و منابع مکتوب مختلف به جمع‌آوری داده‌ها پرداخت. همچنین، در روند انجام مصاحبه‌ها و تحلیل داده‌ها از مشاوران مرتبط بهره برد. قابلیت انتقال نتایج پژوهش نشانگر تعمیم پذیری آنها به سایر گروهها و حیطهای مشابه است که با استخراج و ارائه حداکثری داده‌ها (تا جاییکه ممکن باشد)، تا حدودی این بخش از روایی پژوهش نیز تأمین می گردد. در پژوهش حاضر نیز با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه گردید. همچنین، تلاش شد با توجه به تخصص و جایگاه سازمانی هریک از مصاحبه شوندگان و لحاظ کردن این موضوع در انتخاب آنها، احتمال انتقال مفاهیم به سایر محیط‌ها افزایش داده شود. ذکر این نکته ضرورت دارد که قابلیت تأییدپذیری نتایج پژوهش کیفی هنگامی تحقق می‌یابد که سایر پژوهشگران بتوانند به روشنی مسیر پژوهش و اقدامات انجام شده توسط پژوهشگر را دنبال نمایند. بدین منظور در پژوهش حاضر سعی بر آن بود تا تمامی مصاحبه‌ها از طریق دستگاه ضبط صدا جمع‌آوری گشته و نکات مهم به صورت نوشتاری مکتوب گردد. تاریخ مصاحبه‌ها و افراد مورد مصاحبه نیز توسط پژوهشگر ثبت گردید. علاوه براین، جهت بررسی پایایی مصاحبه‌ها از روش پایایی توافق درون موضوعی استفاده شد. به منظور محاسبه پایایی مصاحبه با استفاده از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از یک دانشجوی مقطع دکتری مدیریت ورزشی درخواست شد تا به عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند. لازم به ذکر است که آموزشها و تکنیکهای لازم جهت کدگذاری مصاحبه ها به ایشان انتقال داده شد. سپس، پژوهشگر به همراه این همکار پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کرده و درصد توافق درون موضوعی (کونور و جوف، ۲۰۲۰) را با استفاده از فرمول زیر محاسبه نمود.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

$$\text{درصد توافق درون موضوعی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times ۲}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100$$

مصاحبه‌های انجام گرفته در این پژوهش با استفاده از فرمول ذکرشده معادل ۸۷ درصد است؛ لذا، با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد می‌باشد، قابلیت اعتماد کدگذاریها مورد تأیید بوده و میتوان گفت که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب می‌باشد.

یافته‌ها

نخستین مرحلۀ تحلیل مصاحبه کدگذاری باز است که به مفهوم بندی و مقوله بندی بخشهایی از داده‌ها با عنوان یا برچسبهایی اشاره دارد که به طور همزمان هر قطعه از داده‌ها را خلاصه و تشریح میکند. کدگذاری باز را «کدگذاری بنیادی» نیز می‌خوانند؛ زیرا، در آن از کلمات افراد مصاحبه شده استفاده می شود. مرحلۀ بعد کدگذاری محوری است، کندال (۱۹۹۹) بیان نمود، هدف این مرحله تعیین رابطۀ بین مقوله های ایجاد شده در مرحلۀ کدگذاری باز است (۱۶). در این مرحله پدیدۀ مرکزی شناسایی و تفسیر می شود و در نهایت، از کدگذاری انتخابی که سومین مرحلۀ کدگذاری است، استفاده می شود. در این مرحله، پژوهشگر به تکوین مفاهیم در مورد رابطۀ میان مقوله‌های به دست آمده در الگوی کدگذاری محوری می‌پردازد (۲۳).

جدول ۲داده های حاصل از کدگذاری محوری شرایط علی ۳ ، ۴، ۵ و۶کدهای باز محوری و انتخابی استخراجی را ارائه نموده و نمودار ۱ مدل پیشنهادی این پژوهش را نشان می دهد.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

جدول۲-داده های حاصل کدگذاری محوری شرایط علی

نشان	مولفه	مقوله
میزان بالای افسردگی در زمان کرونا	اسیب های اجتماعی	آسیب پذیری جامعه
پایین بودن کیفیت زندگی جامعه		
میزان بالای اضطراب و استرس جامعه در زمان کرونا		
سطح آسیب دیدگی سلامتی جسمانی مردم از کرونا	اسیب های جسمانی	
اضاف وزن مردم جامعه به علت خانه نشینی در دوران کرونا		
وضعیت نابسامان اقتصادی مردم در دوران کرونا	اسیب های اقتصادی	
نیاز به دادن راهکارهایی توسط ورزشکاران به مردم جامعه برای بهبود فعالیت های اقتصادی		
اعتماد مردم به ورزشکاران	خواست جامعه	خواست همگانی
الگوگیری جوانان از نخبگان ورزشی		
انتظار افکار عمومی از ورزشکار		
همبستگی متقابل ورزشکاران و هواداران	خواست هواداران	
تقاضای هواداران نسبت به برگزاری لایوهای مجازی		
وجود فرهنگ شفاهی کمک و دستیاری از ضعفا در ورزش	فرهنگ ورزش	فلسفه ورزشکار
الزامات اساسنامه هر رشته ورزشی جهت فعالیت های اجتماعی		
فلسفه اجتماعی بودن ورزشکار در ذات خود	فلسفه ورزش	
فلسفه کمک و دستگیری در ورزشکاران		
توجه به تعالی انسان در تعالیم اسلامی از طریق اجتماع	شرعی	اخلاق
انجام وظایف شرعی فردی		
توجه به روحیه ورزشکاری	اجتماعی	
نیاز به کمک و حمایت کادر درمان در دوران کرونا		

چنانچه در جدول ۲ مشاهده میشود آسیب پذیری اجتماعی، خواست همگانی، فلسفه ورزشکار و اخلاق، از مقوله‌های مهم در علل مشارکت ورزشکاران در انجام مسئولیت اجتماعی می‌باشند.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

جدول ۳- نتایج حاصل از کدگذاری باز، محوری و انتخابی (عوامل زمینه ای)

نشان	مولفه	مقوله
میزان سواد رسانه‌ای	سواد رسانه ای	آگاهی ورزشکاران
میزان آگاهی ورزشکاران از نقش خود در همه گیری کرونا	آگاهی اجتماعی	
آگاهی از انتظارات جامعه		
سطح سواد ورزشکار	سطح سواد	
مطالعات ورزشکاران در ارتباط با بیماری		
میزان ارتباط با هواداران	تعهدپذیری نسبت به هواداران	تعهد پذیری ورزشکاران
میزان تعهد در قبال هواداران		
تمایل به ایفای نقش خود در جامعه	تعهدپذیری نسبت به جامعه	
میزان اعتقاد ورزشکار به رعایت پروتکل‌های اخلاقی		
میزان روحیه کار تیمی	تعهد نسبت به تیم	
خودبرتر بینی در بازیکنان حرفه‌ای		
میزان بهره گیری از رسانه های فضای مجازی	بهره برداری رسانه‌ای	رسانه محوری
میزان ارتباطات مناسب مجازی ورزشکاران		
میزان آگاهی از تاثیر رسانه ای	سواد رسانه‌ای	
میزان آگاهی ورزشکاران در مورد شبکه های مجازی		
وضعیت اقتصادی نابسامان ورزشکاران در دوران کرونا	اقتصاد	سطح آسیب پذیری ورزشکار از کرونا
سطح آسیب دیدگی مالی ورزشکار از کرونا		
سطح آسیب دیدگی سلامتی ورزشکار از کرونا	سلامت	
میزان آشنایی ورزشکار با آسیب پذیری ورزش از همه گیری بیماری		

همچنین نتایج نشان داد (جدول ۳) آگاهی ورزشکاران، تعهد پذیری، رسانه محوری و سطح آسیب پذیری ورزشکار از کرونا مقوله های مهم زمینه ای در خصوص مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در دروان کرونا می باشند.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

جدول۴- نتایج حاصل از کدگذاری باز، محوری و انتخابی (عوامل مداخله ای)

امکان برگزاری وبینارهای مجازی	ارتباط مجازی	ارتباطات
وجود شبکه‌های متنوع اطلاع رسانی		
میزان تقاضای هواداران نسبت به برگزاری لایوهای مجازی		
میزان ارتباطاتی که ورزشکاران در باشگاه دارند	ارتباط حقیقی	
میزان ارتباطات با اعضای نزدیک و دوستان		
ذهنیت جامعه نسبت به مسئولیت‌های اجتماعی ورزشکاران	تصویر ذهنی جامعه	نگرش
همبستگی متقابل ورزشکاران و هواداران	ذهنیت هواداران	
تقاضای هواداران نسبت به برگزاری لایوهای مجازی		
نوع نگرش سیاسیون به دخالت ورزشکاران در بخش سلامت	سیاست گذاری های مسئولین	سیاست
سیاست مسئولین در بهره گیری از ورزشکاران در بهبود وضعیت روانی جامعه		
استراتژی سطوح عالی نظام در نوع مهار همه گیری	تفکر استراتژیک	
تفکرات بلند مدت مسئولین کشور در افزایش امید در مردم		
شرایط بد اقتصادی در دوران کرونا	شرایط اقتصادی و مالی	اقتصاد
نیاز مردم به کمک و همیاری افراد صاحب نام در همه گیری کرونا		

همچنین نتایج نشان داد (جدول۴) ارتباطات، نگرش، سیاست و اقتصاد از مهم ترین مقولات مداخله گر در خصوص مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در دروان کرونا می باشند.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

جدول ۵- نتایج حاصل از کدگذاری باز، محوری و انتخابی (راهبرد)

نشان	مولفه	مقوله
برگزاری مسابقات انلاین و خلاقانه	چالش مجازی	همگرایی انگیزشی با موقعیت های چالشی
ایجاد چالش‌های ورزشی در شبکه‌های اجتماعی		
ارایه راهکارهای ورزش‌های خانگی در هر رشته	چالش حقیقی	
برگزاری مسابقات با تعداد نفرات محدود و رعایت نکات بهداشتی		
برگزاری جلسات پرسش و پاسخ با ورزشکاران در ارتباط با کرونا		
افزایش روحیه ورزشکاران آماتور با ارتباطات مجازی با ورزشکاران حرفه‌ای	ارتباطات مجازی	هم افزایی ارتباطاتی
بهره بردن از برند و ارتباط شخصی جهت کمک به کادر درمان		
برقراری ارتباط با کادر درمان جهت افزایش روحیه و قدردانی	ارتباطات حقیقی	
ارتباطات کلامی ورزشکاران با افراد جامعه برای کاهش استرس		
رسیدگی به ورزشکاران و مردم آسیب دیده از بیماری	امور خیریه ورزشکاران	خیریه مداری
جمع اوری وجه نقد و اقلام مورد نیاز برای ورزشکاران درگیرکرونا		
ایجاد اشکال جدید از کمک رسانی به جامعه توسط ورزشکاران	امور خیریه جامعه	
اقدام به جمع آوری اقلام مورد نیاز		
جمع آوری وجه نقد از طریق مراسم هایی مانند گلریزان		
همکاری ورزشکاران با خیریه‌ها		
ایجاد و تقویت پیام‌های بهداشتی	افراد جامعه	همیاری بهداشتی و درمانی
تلاش برای کاهش اضطراب و استرس در جامعه		
استفاده از ارتباطات کلامی ورزشکاران با افراد جامعه برای ایجاد امید و انگیزه		
تعامل مناسب با کادر درمانی	کادر درمانی	
همیاری و کمک به کادر درمان		
روشنگری در مورد برخی اقشار آسیب پذیر جامعه	تعهد به افراد جامعه	متعهد سازی و ایجاد حس مسئولیت پذیری
برنامه پیشنهادی برای فعال نگه داشتن جامعه		
ایجاد حس مسئولیت در بین افراد جامعه		
کمک به رعایت نظم و قوانین اجتماعی		
بوجود اوردن پیوند اجتماعی		
ایجاد پایگاه اجتماعی ورزش نسبت به بقیه حوزه‌ها در این دوره	تعهد به ورزشکاران	
شبکه سازی جهت اشتراک گذاری تجربیات ورزشی باشگاها در دوران کرونا		

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

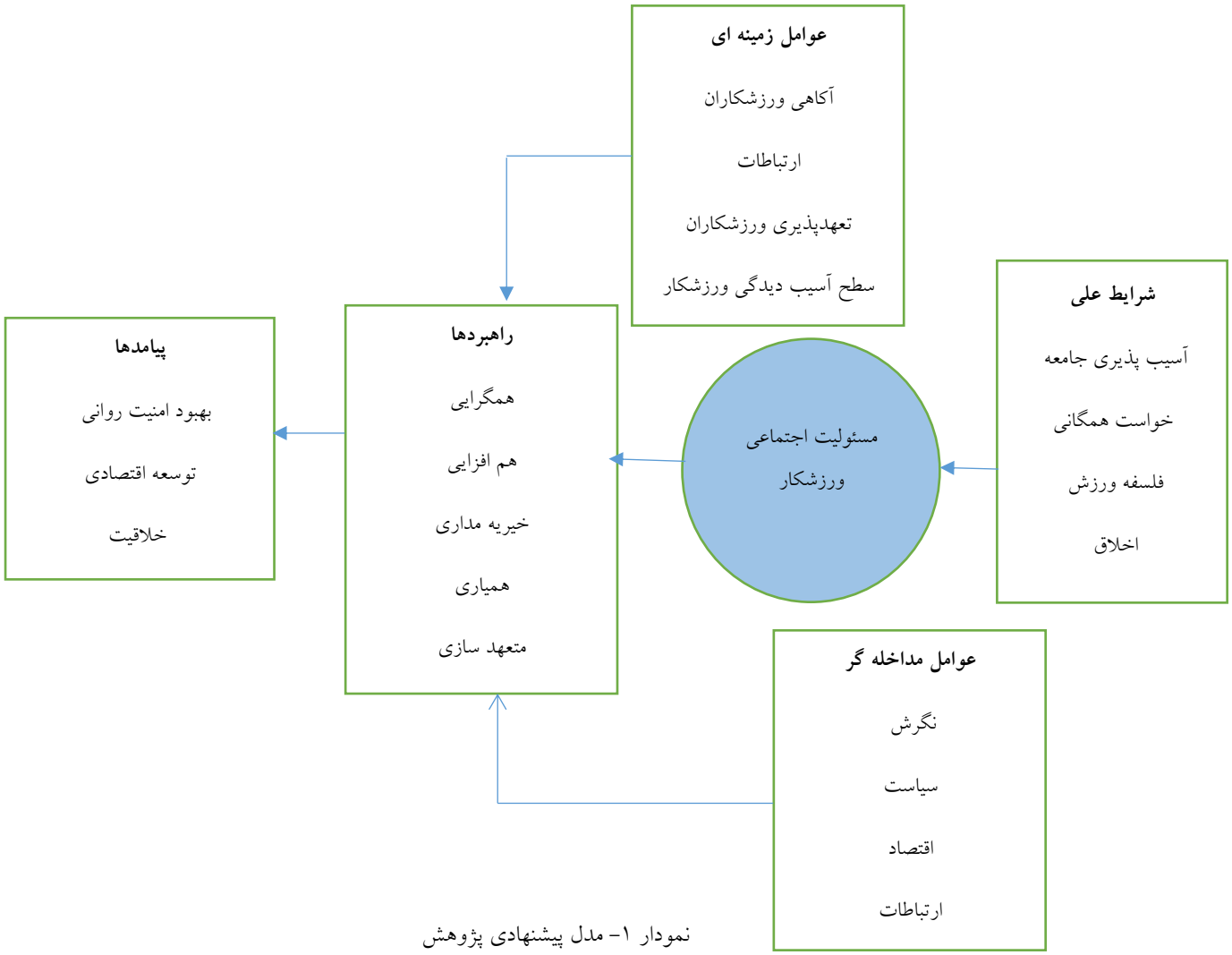
در ادامه راهیردها مورد شناسایی قرار گرفت که با توجه به (جدول۵) همگرایی، هم افزایی، خیریه مداری، همیاری و متعهد سازی از مهم ترین راهبردهای مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در دروان کرونا می باشند.

جدول ۶- نتایج حاصل از کدگذاری باز، محوری و انتخابی (پیامد)

نشان	مولفه	مقوله
کاهش هزینه‌های درمانی	بهبود وضعیت اقتصادی	ارتقا سطح سلامتی
ترویج سبک زندگی سالم	کاهش آسیب‌ها و تهدیدات اقتصادی	
تاثیرات مثبت بر وضعیت سخت اقتصادی		
کاهش احساس ناامیدی و افسردگی در جامعه ورزشی	سلامت و امنیت روانی در ورزشکاران	بهبود امنیت روانی
کاهش آسیب‌های روحی و روانی در ورزشکاران		
کاهش اضطراب و استرس ورزشکاران		
احساس رضایت درونی		
کاهش سطح اضطراب جامعه	سلامت و امنیت روانی جامعه	
ایجاد همدلی در سطح جامعه		
گسترش فرهنگ ورزش مجازی	نوآوری و خلاقیت در ارتباط مجازی	توسعه شخصی و اجتماعی
توسعه رقابت های ورزشی به صورت مجازی		
استفاده از استارت آپ های ورزشی	خلاقیت در کسب و کار	
خلاقیت در بازاریابی به صورت مجازی		

سپس پیامدها مورد شناسایی قرار گرفت که با توجه به (جدول ۶) ارتقای سطح سلامت، بهبود امنیت روانی، توسعه شخصی و و اجتماعی از مهم ترین پیامدهای مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در دروان کرونا می باشند.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

نمودار ۱- مدل پیشنهادی پژوهش

در این پژوهش در مرحله کدگذاری انتخابی به روش اشتراوس و کوربین، با توجه به نقش مفاهیم به دست آمده در تبیین فرایند طراحی الگوی مسئولیت پذیری اجتماعی ورزشکاران در قالب راهبردها، شرایط زمینه‌ای (داخلی)، شرایط مداخله گر (خارجی) و پیامدها به هم مرتبط شدند که در نمودار ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱- بسترهای مسئولیت اجتماعی ورزشکاران

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

در نهایت بسترهای مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در دوران کرونا (شکل ۱) در سه بخش فردی، بخشی و فرابخشی طبقه بندی شد. در این راستا سیاستهای کلان، ارتباطات، نگرش ها و مولفه های اقتصادی در بخش فرابخشی، رسانه محوری در طبقه بخشی و تعهد، میزان آسیب دیدگی و آگاهی ورزشکار نیز در حیطه فردی قرار گرفتند.

بحث و نتیجه گیری

از جمله مباحثی که در چند سال اخیر در حوزۀ مدیریت ورزشی مطالعه شده است، بحث مسئولیت اجتماعی است که درحال حاضر میتوان رد پای آن را در طیفی وسیع از جمله سازمانهای ورزشی، برندهای ورزشی و ورزشکاران مشاهده کرد. گسترش نظام شهرنشینی و پیچیده شدن هرچه بیشتر روابط در قالب نقشهای متعدد باعث شده است تا مسئولیت‌پذیری اجتماعی به موضوع مهم جامعه‌شناختی تبدیل شود؛ موضوعی که در حوزه‌های گوناگون سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، جامعه‌ای، زیست محیطی و غیره درخور توجه و بررسی است. مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیانگر احساس و عملی است که افراد در چارچوب موقعیت و نقشهای خود آگاهانه و آزادانه دربارۀ امور گوناگون اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره از خود بروز میدهند (۲۴). هنگامی که شرایط خاصی در کشور و جامعه رخ می‌دهد، مسئولیت اجتماعی ورزشکاران با توجه به جایگاهی که در نگاه مردم دارند، پررنگ‌تر می‌شود. شیوع ویروس کرونا در دسامبر سال ۲۰۱۹، شرایط خاصی را در تمام جهان حاکم کرده است. هدف از پژوهش حاضر بررسی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در شرایط شیوع کرونا بود. در این پژوهش، در راستای نیل به هدف غایی و نیز پاسخ به پرسش‌های پژوهش، پس از اجرای راهبرد پژوهشی نظریه داده بنیاد، مدل کیفی با اجزای زیر استخراج گردید:

بسترها: آگاهی ورزشکاران، ارتباطات، تعهدپذیری ورزشکاران و سطح آسیب دیدگی ورزشکار به عنوان عوامل زمینه‌ای در مسئولیت‌پذیری ورزشکاران در زمان شیوع کرونا شناخته شد. میزان آگاهی ورزشکاران از مسئولیت‌های اجتماعی خودشان از مواردی بود که مصاحبه‌شونده‌ها بر آن تأکید داشتند. در پژوهش علوی و همکاران (۲۰۲۰)، مسئولیت اجتماعی ورزشکاران شامل الگوسازی اجتماعی، رعایت اخلاق جمعی و سازگاری اجتماعی، حمایت اجتماعی، فرهنگ‌سازی و مشارکت مذهبی است (۲۵). ورزشکاران در شرایط شیوع کرونا می‌توانند با رعایت پروتکل‌های بهداشتی، برای جامعه الگو باشند، و به این ترتیب به نهادهای فعال در حوزه مقابله با کرونا کمک کنند. رعایت رفتار و گفتار در رسانه، انتشار پیام و تصویر مرتبط با رعایت فاصله اجتماعی در جهت مقابله با کرونا، پاسخگویی و همکاری با رسانه‌ها و نهادهای مرتبط، ارتباط با مردم از طریق حضور در رسانه‌های دیداری و پاسخگویی به سؤالات، انتقادات و پیشنهادهای هواداران در فضای مجازی از نمونه رفتارهایی است که ورزشکاران می‌توانند از طریق آنها به ارتقاء فرهنگ جامعه در جهت مقابله با ویروس کرونا، یاری‌رسان باشند. در این راستا می‌توان به پژوهش کاکادباس و کالو (۲۰۰۹) اشاره کرد که از دیدگاه وی، یکی از مسئولیت‌های اجتماعی، مسئولیت‌پذیری در فضای مجازی است (۲۶)

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

که با مسئولیت پذیری ورزشکار در رابطه با فرهنگ سازی مقابله صحیح با همه گیری کرونا به انتشار نکات وموارد بهداشتی مقابله با همه گیری کرونا بپردازند. تعهد ورزشکاران به هواداران، تیم و جامعه در شرایط شیوع کرونا، مقوله دیگری بود که مصاحبه‌شونده‌ها به آن توجه داشتند. نمونه تعهد ورزشکار به تیم را در رفتار برخی بازیکنان لیگ‌های معتبر فوتبال در اروپا شاهد بودیم. پس از آنکه با تعطیلی لیگ‌ها، درآمدهای مالی باشگاه‌ها کاهش یافت، برخی بازیکنان مطرح با بخشش یا تخفیف در دستمزدهایشان، باشگاه‌های خود را در جهت تأمین هزینه‌ها یاری رساندند. کاهش ۳۰ درصدی دستمزد بازیکنان شاغل در لیگ برتر انگلیس به درخواست خودشان، نمونه این اتفاق بود که نشان دهنده مسئولیت پذیری ورزشکار در قبال همه گیری کرونا می باشد. در چنین شرایطی که ویروس کشنده و همه گیر کووید ۱۹ گسترش یافته است این مولفه بسیار حائز اهمیت است. از این رو پیشنهاد می‌شود افراد به هر طریق ممکن با کسب آگاهی و شناخت عملکرد ویروس‌ها و همچنین ویروس کووید بتوانند راه مقابله و درمان را به دست آورند.

از موارد دیگری که مصاحبه‌شونده‌ها در قالب بستر عنوان کردند نگرش، سیاست، اقتصاد و ارتباطات بود. نگرش جامعه نسبت به ورزش و ورزشکار می‌تواند در اجرای مسئولیت‌ها توسط ورزشکار، تأثیرگذار باشد. ورزشکاران در جامعه‌ای که نسبت به ورزش نگاه مثبت وجود دارد، مورد احترام هستند و رفتارهایشان توسط جامعه و رسانه‌ها دائم رصد می‌شود؛ پس مسئولیت اجتماعی ورزشکار سنگین‌تر می‌شود و تأثیرگذاری بیشتری نیز خواهد داشت. با اتخاذ سیاست‌های رفتاری در مقابله با شرایط بحرانی کووید ۱۹ و متعاقبا اجرای آنها در سطح جامعه میتوان لایه‌های عمیق اعتماد را در درون جامعه پی ریزی کرد و این حس اعتماد که به واسطه پیگیری عملی سیاست‌های انتخاب شده ایجاد می‌شود میتواند مستقیما روی نگرش افراد یک جامعه تاثیر گزار باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود که با یک هدفمندی منسجم در سیاست گزاری‌ها توسط مسولین محترم مربوطه سعی در زدودن هرگونه نگرش منفی نسبت به ورزشکاران در دوران پسا کرونایی داشت اما این امر مستلزم همکاری فردی ورزشکار نیز خواهد بود. بُعد سیاسی مسئولیت اجتماعی، هم از مواردی بود که مصاحبه‌شونده‌ها به آن اشاره داشتند. این بُعد در مطالعه کوثر (۲۰۱۱) به عنوان "ارزش سیاسی" به آن اشاره شده است(۲۷). در جامعه‌شناسی و رویکرد کارکردگرایانه به طور خاص، سیاست به عنوان نهادی اجتماعی به شمار می‌رود که به منظور حفظ نظام اجتماعی دارای کارکرد می‌باشد. مسئولیت‌پذیری شهروندان در بعد سیاسی، سطوح گوناگونی دارد. یکی از مهمترین سطوح آن، سطح جامعه‌ای است که ناظر به عملکرد شهروندان در ارتباط با دولت–ملت می‌باشد. در این راستا می‌توان به شاخص‌هایی مانند: مشارکت سیاسی، آگاهی سیاسی، پیگیری اخبار و رویدادهای سیاسی کشور اشاره داشت (۲۴). در شرایط خاصی که برای کشور و جامعه پیش می‌آید همچون دوره زمانی شیوع کرونا در کشور ما، تصمیمات مختلفی در مراحل مختلف توسط نهادهای ذیربط اتخاذ شده است که برای اجرای آنها به همکاری افراد سرشناس جامعه همچون ورزشکاران و هنرمندان نیاز است. ورزشکاران می‌توانند با صحه‌گذاری بر سیاست‌های اخذ شده و

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

عمل به آنها جامعه را به اجرای این دستورالعمل‌ها ترغیب کنند. سیاست گزاری‌هایی که در مقیاس کلان مانند جامعه انجام میشود میتواند تاثیر بسزایی در رشد بسترهای فرهنگی آن جامعه بگذارد از اینرو میتوان با اتخاذ سیاست های پیش گیرانه توسط مسئولین با توجه به شرایط بحرانی انتشار ویروس کووید ۱۹ جامعه را به سوی مصونیت هدایت کرد و این چنین جامعه در سطح کلان میتواند نقش حمایت کنندگی خود را برای افراد ایفا کند. از دیگر موارد عنوان شده توسط مصاحبه شونده بعد اقتصاد بود. در پژوهش علوی و همکاران (۲۰۲۰) بعد مسئولیت اقتصادی حاوی مقوله فرعی "کمک به رشد اقتصادی" است که شامل مواردی چون حمایت و خرید کالای داخلی، پرداخت‌های مالیاتی و غیره می‌شود (۲۵). در در شرایط بحران کرونا، ورزشکاران می‌توانند با معرفی و حمایت از کسب و کارهای کوچک، افراد و جامعه را در درآمدزایی یاری رسانند. همچنین با توجه به کاهش و یا حتی قطع درآمدهای مالی، ورزشکاران می‌توانند با تهیه و تولید و فروش محتوای ورزشی در قالب عکس، فیلم و نوشته، علاوه بر درآمدزایی برای خودشان، به زنده نگهداشتن ورزش در جامعه کمک کنند. توجه به حفظ محیط زیست در قالب توسعه پایدار، از مهمترین وظایفی بود که توسط مصاحبه‌شونده‌ها برای ورزشکاران باید به آن عمل کنند. در مطالعه هاشمی و همراهی (۲۰۱۶) اشاره شده است که بعد زیست محیطی مسئولیت‌های اجتماعی شامل: رویکردهای احتیاط‌آمیز برای جلوگیری از عوارض نامطلوب یا به حداقل رساندن آنها، حمایت از اقدامات و ابتکاراتی که مسئولیت‌های بیشتر زیست-محیطی را ترویج می‌دهند، می‌باشد (۲۹). با توجه به حجم بالای تولید زباله‌های بهداشتی در شرایط شیوع کرونا مثل ماسک و دستکش، ورزشکاران با استفاده از قوی‌ترین ابزار در دسترس یعنی فضای مجازی، می-توانند در حفظ محیط زیست نقش تأثیرگذاری داشته باشند.

راهبرد: مصاحبه‌شونده‌ها ایجاد چالش مجازی و حقیقی، ارتباطات، امورخیریه، تعامل و تعهد را به عنوان راهبرد معرفی کردند. ورزشکار با برگزاری چالش‌هایی مثل مسابقات آنلاین یا بازی‌های خانگی، در پر کردن اوقات فراغت افراد در منزل نقش‌آفرین باشند. مشارکت در فعالیت‌های خیریه، در پژوهش علوی و همکاران (۲۰۲۰) در بعد بشردوستی، معرفی شده است (۲۵) و همچنین در مطالعه افروزه و همکاران (۱۳۹۵) از این بُعد با عنوان "فعالیت‌های خیریه" یاد شده است (۱۶). این مفهوم شامل درگیر شدن در کارها و برنامه‌های معطوف به رفاه یا نیک‌ورزی انسان‌هاست. حمایت مالی از مستمندان، معرفی و حمایت از مؤسسات خیریه قابل اعتماد، پر کردن اوقات فراغت اقشار بی‌بضاعت، حمایت و توجه به بیماران مستضعف، همدردی با خانواده‌های جانباختگان در دوره شیوع کرونا می‌تواند به عنوان یکی از مسئولیت‌های اجتماعی ورزشکار باشد.

پیامد: بهبود امنیت روانی جامعه و ورزشکاران، توسعه اقتصادی، بهبود خلاقیت و نوآوری مواردی هستند که توسط مصاحبه‌شونده‌ها به عنوان پیامد به آنها اشاره شد. پیشتر اشاره شد که ورزشکار می‌تواند با معرفی و

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

حمایت از کسب و کارهای مختلف، موجب پیشرفت آنها شود؛ با چنین متدهایی هم مشکلات مالی ورزشکار و امنیت روانی او تا حدود زیادی جبران میشود و میتواند به کار و فعالیت خودش بپردازد و هم اینکه اینکار باعث ایجاد انگیزه در فرد شده و او را برای ایجاد چالش‌های مجازی بیشتر و به کار بردن خلاقیت در نحوه‌ی اجرا و پیشبرد برنامه تحریک میکند. خلاقیت و نوآوری احتمالی که در نتیجه این اقدام برای سایر اقشار جامعه ایجاد می‌شود، می‌تواند سبب توسعه کارآفرینی و بهبود وضعیت اقتصادی در جامعه شود. بهبود وضعیت اقتصادی به همراه کاهش اضطراب بیماری از طریق اقدامات ورزشکاران، منجر به امنیت روانی جامعه خواهد شد.

با توجه به نتایج پژوهش می توان در جهت نهادینه کردن مسئولیت اجتماعی در ورزش و تدوین برنامه‌های راهبردی گام برداشت. همچنین در شرایط بحرانی کرونا نباید اجازه داد که ورزشکار منزوی شود. اگرچه بخش زیادی از قهرمانان و مدال‌آوران کشورمان نسبت به مسئولیت اجتماعی‌شان در فعالیت‌های مختلف سطح جامعه آگاه هستند و به صورت خودجوش وارد عمل شده‌اند، اما نمی‌توان از نقش متولیان ورزش در زمینه استفاده از ظرفیت ورزشکاران برای فعالیت‌های اجتماعی هم چشم‌پوشی کرد. از این رو پیشنهاد می‌شود که مسئولان و تصمیم‌گیرندگان کلان ورزش کشور با آگاهی نسبت به پتانسیل بالای ورزشکاران برای موج‌آفرینی اجتماعی مانند حرکت‌های قابل توجهی که توسط ستاره‌های ورزش ایران به صورت خودجوش در حوادثی مانند سیل، زلزله یا شیوع ویروس کرونا صورت گرفت، برای گسترش این تأثیرگذاری و همه‌گیر شدن آن برنامه‌ریزی و فرهنگ‌سازی لازم را انجام دهند. این پژوهش در اوایل دوران همه‌گیری کووید۱۹ در حالی صورت گرفت که دسترسی رودررو با بسیاری از ورزشکاران و کارشناسان سخت بود و همچنین برخی از کارشناسان و یا ورزشکاران هنوز به مصاحبه با روش‌های مجازی کمتر علاقه نشان می‌دادند. از طرفی هنوز روش‌های مسئولیت اجتماعی و نیازهای کمک به جامعه از طرف ورزش به روشنی مشخص نبود که حال پیشنهاد می‌گردد جهت بهبود این پژوهش تحقیق‌های دیگری در اواخر دوره همه‌گیری که احتمال واکسناسیون بیشتر شده و ورزش و مردم کمی خود را با شرایط تطبیق داده‌اند، مجدد صورت گیرد تا میزان تحقق مسئولیت اجتماعی و نیز تاثیرات آن در دوره همه‌گیری مشهود گردد.

References

1. World Health Organization. Laboratory testing of human suspected cases of novel coronavirus (nCoV) infection: interim guidance, 10 January 2020. World Health Organization. http://www.who.int/.
2. James Reade j. Singleton c. Department of Economics, University of Reading, Whiteknights Campus, RG6 6UA, UK. 2000.
3. Zhou P YX. Wang XG. Hu B. Zhang L. Zhang W et al. A pneumonia outbreak associated with a new coronavirus of probable bat origin. Nature. 2020.
4. Chan JF. Kok KH. Zhu Z. Chu H. To KK. Yuan S. Yuen KY. Genomic characterization of the 2019 novel human-pathogenic coronavirus isolated from

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

a patient with atypical pneumonia after visiting Wuhan. Emerging Microbes & Infections. 2020;9(1):221-36.
5. Wang W. Tang J. Wei F. Updated understanding of the outbreak of 2019 novel coronavirus (2019 nCoV) in Wuhan, China. J Med Virol. 2020.
6. Huang C. Wang Y. Li X. Ren L. Zhao J. Hu Y. et al. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. The Lancet. 2020; 395(10223):497-506.
7. Wu F ZS. Bin Y. Chen YM. Wang W. Song ZG. Hu Y. et al. A new coronavirus associated with human respiratory disease in China. Nature. 2020.
8. Li Q. Guan X. Wu P. Wang X. Zhou L. Tong. et al. Early transmission dynamics in Wuhan, China, of novel coronavirus–infected pneumonia. New England Journal of Medicine. 2020.
9. Maleki, M. The Glory of Humanity, An Epidemic Against Corona. Iran Newspaper,Year 26, Number 7321, Page 12. News ID: 972547. https://www.magiran.com/article. (persian). 1399.
10. Aghapour M. Zarehpour S. Meta-Analysis of Sports and Media Studies, World Journal of Media, Volume 2, Issue 1, pp. 188-161. (persian). 2020.
11. esmaili M. Qasemi, H. Naderian Jahromi M. Hosseini S. Shakeri Fa. A Survey of Tehran Sports Reporters' Bias on Players, Coaches and Supervisors of Esteghlal and Piroozi Teams. Journal of Sport Management and Motor Behavior, Vol. 13, pp. 92-81.(Persian).2014.
12. Eichberg H. The global the popular and the inter – popular Olympic sport between market, stateand civil society. research institute for sport, culture and civil society (IFO), Gerlev /Denmark.2003.
13. Akansel B. Ates E. Tapan P & Özden Y. Implementation of CSR at European Football Clubs, FIFA/CIES Programme in Sport Management, Bahçeşehir University, İstanbul. 2011.
14. Filizöz B. Fisne M. Corporate Social Responsibility: A Study of Striking Corporate Social Responsibility Practices in Sport Management. 7th International Strategic Management Conference, Procedia Social and Behavioral Sciences. 24:1405–1417.2011.
15. Aluchna M. Corporate social responsibility of the top ten: Examples taken from the Warsaw Stock Exchange. Social Responsibility Journal, 2010 6(4), 611-26.
16. Kendall, J. (1999). Axial Coding and the Grounded Theory Controversy. Western Journal of Nursing Research, 21(6): 743-757.
17. Azadi R. Javani V. The effect of social responsibility on athletes' personal brand with the mediating role of reputation and brand attachment (Case study: Ali Daei). Journal of Sports Management Studies. No. 51 pp. 266-247. (persian). 2018.
18. Sarkar M. Denise M. Parker A. “Working with religious and spiritual athletes: Ethical considerations for sport psychologists”, Psychology of Sport and Exercise, 2014.15(6), PP:580-587.
19. Bardos KS. Ertugrul M. and Gao L.S. Corporate social responsibility, product market perception, and firm value, Journal of cororatefinance (2020), https://doi.Org/10.1016/j.jcorpfin.2020.101588.
20. Anagnostopoulos Ch. Byers, T. & Shilbury T. Corporate social responsibility in professional team sport organisations: Towards a theory of decision-making. European Sport Management Quarterly. 2014. 14(3), 259-81.
21. Shirvani H. Rustam Khani F. A Review of Exercise Considerations During the Outbreak of Covid-19 Disease. Journal of Military Medicine. Volume 22. Number 2. Pages 168-161. (persian). 2020.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]

22. Farnoush Gh. Alishiri Gh. Hosseini Zijoud S.R. Dorostkar. R. Jalali Farahani. A. Identification of the new coronavirus - 2019 and Covid - 19 based on available evidence - a review study. Journal of Military Medicine. Volume 22. Number 1. Pages 11-1. (Persian).2020.
23. Strauss A & Corbin J. Principles of Qualitative Research Methodology: Basic Theory, Procedures and Methods, translated by Buick Mohammadi, Tehran: Institute of Humanities and Cultural Studies.2011.
24. Talebi A. & Khoshbin U. Youth social responsibility. Journal of Social Sciences, 19(59), 216-49.(Persian).2012.
25. Alawi S. ghafoori f. Honari H. Identify the dimensions of social responsibility of famous athletes. Sports Management Studies. Volume 12. Number 59. pp. 176 -153. (Persian).2020.
26. Kakabadse A. & Kalu K. (Eds.) Citizenship: A reality far from ideal. London, United Kingdom: Springer.2009.
27. Kosar Z. The relationship between e-government and social responsibility of the organization (Unpublished master's thesis). Allameh Tabataba'i University,Tehran (Persian). 2011.
28. Ghasemi Hossein Abadi, F. Corporate social responsibility and how it measure. Two-Monthly Applied Studies in Management and Development Sciences, 1(2), 43-54 (Persian). 2016.
29. Hashemi S. A. & Hamrahi M. Social responsibility. Paper presented at the Third International Conference on Modern Research in Management, Economics and Accounting, Istanbul, Turkey.2016.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.23.8.7]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.23.168]